

OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBTERE A SPĂLĂRII BANILOR

GHID PRIVIND INDICATORI DE SUSPICIUNE ȘI
TIPOLOGII DE SPĂLARE A BANILOR ÎN
DOMENIUL IFN*, CASELOR DE AMANET, AL
CASELOR DE AJUTOR RECIPROC ȘI ENTITĂȚILOR
FĂRĂ SCOP PATRIMONIAL ÎNSCRISE ÎN
REGISTRUL DE EVIDENȚĂ AL BĂNCII NAȚIONALE
A ROMÂNIEI

2025

*instituțiile financiare nebankare înscrise exclusiv
în Registrul general al Băncii Naționale a
României și care nu au și statut de instituție de
plată sau instituție emitentă de monedă
electronică

CUPRINS

INTRODUCERE

- ☐ Scopul ghidului1
- ☐ Prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului3
- ☐ Rolul Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor5

CADRUL LEGAL APLICABIL

- ☐ Reglementări naționale și internaționale relevante6
- ☐ Obligațiile entităților raportoare în domeniu8

VULNERABILITĂȚI ȘI INDICATORI DE SUSPICIUNE PENTRU IFN*, CASE DE AMANET, CASE DE AJUTOR RECIPROC ȘI ENTITĂȚI FĂRĂ SCOP PATRIMONIAL ÎNSCRISE ÎN REGISTRUL DE EVIDENȚĂ AL BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI

- ☐ Analiza vulnerabilităților privind expunerea entităților raportoare la fenomenul spălării banilor și finanțării terorismului24
- ☐ Indicatori de suspiciune și tipologii de spălare a banilor în domeniul IFN*26
- ☐ Indicatori de suspiciune și tipologii de spălare a banilor în domeniul caselor de amanet.....29
- ☐ Indicatori de suspiciune și tipologii de spălare a banilor în domeniul caselor de ajutor reciproc32
- ☐ Indicatori de suspiciune și tipologii de spălare a banilor în domeniul entităților fără scop patrimonial înscrise în Registrul de evidență al Băncii Naționale a României.....35

CONCLUZII: PERSPECTIVE ȘI RECOMANDĂRI

- ☐ Concluzii: perspective și recomandări37

INTRODUCERE

Scopul ghidului

Scopul ghidului privind indicatori de suspiciune și tipologii în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului este cel de a oferi orientări clare și practice: instituțiilor financiare nebancare înscrise exclusiv în Registrul general al Băncii Naționale a României și care nu au și statut de instituție de plată sau instituție emitentă de monedă electronică; caselor de amanet; caselor de ajutor reciproc și entităților fără scop patrimonial înscrise în Registrul de evidență al Băncii Naționale a României, pentru a identifica tranzacții sau comportamente care pot fi suspecte și care ar putea semnaliza activități de spălare a banilor sau finanțare a terorismului.

Prin intermediul acestui ghid, cititorii vor dobândi cunoștințe esențiale privind legislația și reglementările aplicabile în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, cu accent pe obligațiile ce revin entităților raportoare, conform prevederilor Legii nr. 129/2019, cu modificările și completările ulterioare.

Pe lângă examinarea indicatorilor de suspiciune și a semnalelor de avertizare, ghidul va explora diverse tipologii de spălare a banilor în sfera instituțiilor financiare nebancare înscrise exclusiv în Registrul general al Băncii Naționale a României și care nu au și statut de instituție de plată sau instituție emitentă de monedă electronică; caselor de amanet; caselor de ajutor reciproc și entităților fără scop patrimonial înscrise în Registrul de evidență al Băncii Naționale a României. Prin urmare, cititorii vor dezvolta o înțelegere mai detaliată a strategiilor și tehnicilor adoptate de infractori pentru a spăla bani.

Spălarea banilor constituie un procedeu complex, cu o gravitate semnificativă, în special prin crearea instabilității financiare, dezechilibrelor și vulnerabilităților din sistemul economic, accentuate în perioadele de criză. Infracțiunea de spălare a banilor reprezintă:

a) schimbarea sau transferul de bunuri, cunoscând că provin din săvârșirea de infracțiuni, în scopul ascunderii sau al disimulării originii ilicite a acestor bunuri ori în scopul de a ajuta persoana care a săvârșit infracțiunea din care provin bunurile să se sustragă de la urmărire, judecată sau executarea pedepsei;

b) ascunderea ori disimularea adevăratei naturi, a provenienței, a situației, a dispoziției, a circulației sau a proprietății bunurilor ori a drepturilor asupra acestora, cunoscând că bunurile provin din săvârșirea de infracțiuni;

c) dobândirea, deținerea sau folosirea de bunuri de către o altă persoană decât subiectul activ al infracțiunii din care provin bunurile, cunoscând că acestea provin din săvârșirea de infracțiuni.

Potrivit Raportului de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului pentru sectorul instituțiilor financiare nebancare supravegheate de ONPCSB, aferent perioadei 2021-2024, în care s-au luat în considerare vulnerabilitățile fiecărui domeniu în asociere cu alte sectoare economice, probabilitatea ca riscul identificat să se materializeze în acest sector, precum și impactul (care se referă la gravitatea și consecințele pe care un risc le poate avea asupra sectorului), sectorul economic în care activează entitățile raportoare la care se referă acest ghid, prezintă următoarele riscuri:

RISC MEDIU	RISC SCĂZUT
Instituțiile financiare nebancare înscrise exclusiv în Registrul general al Băncii Naționale a României și care nu au și statut de instituție de plată sau instituție emitentă de monedă electronică	Casele de ajutor reciproc
Case de amanet	Entitățile fără scop patrimonial înscrise în Registrul de evidență al Băncii Naționale a României

Sectorul instituțiilor financiare nebancare înscrise exclusiv în Registrul general al Băncii Naționale a României și care nu au și statut de instituție de plată sau instituție emitentă de monedă electronică (IFN*) constituie o categorie distinctă în cadrul sistemului financiar, fiind entități specializate să desfășoare activități de creditare și alte servicii financiare, fără a fi supuse aceluiași cerințe prudențiale ca instituțiile de credit sau instituțiile de plată. Deși reglementate de Banca Națională a României, IFN*-urile operează în baza unor norme specifice și joacă un rol semnificativ în facilitarea accesului la finanțare. Activitatea IFN*-urilor este structurată pe o gamă diversificată de servicii, incluzând leasingul financiar, creditarea non-bancară, factoringul și alte forme de finanțare care nu intră în sfera operațiunilor bancare tradiționale. Prin arhitectura lor operațională flexibilă și capacitatea de a adapta produsele la specificul pieței, acestea deservesc o categorie extinsă de clienți, în special persoane fizice și întreprinderi mici și mijlocii (IMM), un segment care se confruntă frecvent cu bariere de acces în relația cu instituțiile de credit clasice. Acest profil funcțional le conferă un rol complementar în ecosistemul financiar, dar și un potențial ridicat de expunere la riscuri specifice.

Sectorul caselor de amanet, caracterizat prin manipularea frecventă a numerarului, poate deveni vulnerabil la exploatarea de către infractori, oferind o modalitate simplă și viabilă de ascundere a veniturilor ilicite provenite din infracțiuni. Prin utilizarea intensivă a numerarului,

astfel de afaceri pot facilita un volum mare de tranzacții care nu necesită adoptarea noilor tehnologii și instrumente de urmărire, contribuind astfel la menținerea anonimatului.

Sectorul caselor de ajutor reciproc reprezintă instituții financiare nebancare fără scop patrimonial, constituite în vederea întraajutorării membrilor acestora, fiind probabil pentru persoanele fizice, cea mai facilă modalitate de a economisi și de a contracta un împrumut. Publicul țintă al caselor de ajutor reciproc este reprezentat, în mod frecvent, de persoane cu venituri reduse. Sursa fondurilor este supusă unei atente evaluări, iar în principiu, singura modalitate de spălare a banilor este reprezentată de rambursarea anticipată, provenind din surse ilicite.

Sectorul entităților fără scop patrimonial- instituții financiare nebancare înscrise în Registrul de evidență al Băncii Naționale a României include orice tip de organizație creată pentru a desfășura activități non-profit, cum ar fi cooperativele de muncă sau educație, organizațiile religioase, etc. Acestea sunt reglementate printr-o serie de norme și legislație specifică, ce definesc statutul, modul de funcționare și condițiile de organizare.

În concluzie, aspectele cheie regăsite în prezentul ghid de indicatori de suspiciune și tipologii în domeniul spălării banilor, se referă la: obligațiile entităților raportoare în domeniul CSB/CFT; tipologii de spălare a banilor; indicatori de suspiciune; toate acestea corelate cu raportul de evaluare a riscurilor din sector. Aspectele prezentate pe larg în cuprinsul ghidului vor veni în ajutorul entităților raportoare, oferind orientări inclusiv pentru identificarea și raportarea tranzacțiilor suspecte.

Prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului

Spălarea banilor și finanțarea terorismului reprezintă provocări semnificative pentru Uniunea Europeană, generând riscuri importante pentru economia și sistemul său financiar, dar și pentru siguranța cetățenilor săi.

Acțiunea de spălare a banilor presupune diverse operațiuni, printre care efectuarea de tranzacții financiare, astfel încât banii să pară că provin dintr-o sursă legitimă. În unele situații, cei implicați în infracțiuni de spălare a banilor încearcă să mascheze dreptul de proprietate asupra acestor fonduri prin transferuri succesive, în conturi diferite.

În procesul de spălare a banilor întâlnim, de obicei, trei etape¹:

¹ În procesul de SB cele trei etape pot coexista sau se pot întâlni individual

1. Plasare: în această etapă a procesului, individul implicat în spălarea banilor transferă fondurile obținute ilegal către o instituție financiară - acțiune adesea realizată prin intermediul unor depozite bancare constituite prin depuneri de numerar.

2. Stratificare: această etapă presupune transmiterea banilor printr-o serie de tranzacții financiare distincte, în scopul modificării formei lor și de a face dificilă trasabilitatea fondurilor. Stratificarea poate include transferuri multiple între diverse bănci; transferuri bancare între conturi diferite din diverse țări; efectuarea de depozite și retrageri pentru modificarea sumei de bani din conturi; schimbarea banilor în valută și achiziționarea de bunuri de lux (cum ar fi ambarcațiuni, imobile, vehicule, bijuterii etc.), pentru transformarea banilor în alte forme de activ. Aceasta reprezintă etapa cea mai dificilă din procesul de „albire” a banilor murdari, scopul său fiind cel de a face urmărirea fondurilor cât mai complicată.

3. Integrare: în etapa de integrare, banii se întorc în economie prin investirea în diverse active. În această etapă, fondurile par a avea o proveniență licită. Acest lucru ar putea implica un transfer bancar final în contul unei afaceri locale.

Finanțarea terorismului este un subiect extrem de delicat și important, iar în România, ca și în multe alte state, aceasta reprezintă o preocupare continuă pentru autorități, entități raportoare, inclusiv pentru instituțiile financiare nebancare. Abordarea acestui fenomen în România se bazează pe măsuri legislative, cooperare internațională și monitorizare a activităților financiare suspecte.

România a implementat reglementări stricte pentru a preveni și combate finanțarea terorismului, în conformitate cu standardele internaționale (ale Uniunii Europene și ale Organizației Națiunilor Unite). Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, cu modificările și completările ulterioare și Legea nr. 129/2019 sunt acte fundamentale care stabilesc măsuri clare pentru a combate atât finanțarea terorismului, cât și spălarea banilor, care este adesea utilizată pentru a ascunde sursele financiare ale activităților teroriste.

Potrivit Raportului de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului pentru sectorul instituțiilor financiare nebancare supravegheate de ONPCSB, aferent perioadei 2021-2024, riscul de finanțarea a terorismului în România a fost apreciat ca fiind scăzut.

Rolul Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor

Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor (ONPCSB) este Unitatea de Informații Financiare a României, de tip administrativ, cu rol de lider în elaborarea, coordonarea și implementarea sistemului de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului la nivel național.

Activitatea sa a început încă din anul 1999, funcționând ca organ cu personalitate juridică, independent și autonom din punct de vedere operațional și funcțional, în prezent aflat în subordinea Ministerului Finanțelor, care în conformitate cu prevederile Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, are ca obiect de activitate primirea, analizarea, prelucrarea și diseminarea informațiilor cu caracter financiar, precum și supravegherea și controlul, conform legii, al entităților raportoare în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului.

La nivel național activitatea de prevenire și combatere a terorismului se organizează și se desfășoară în mod unitar, autoritățile și instituțiile publice cooperând în acest sens. Astfel, această activitate se desfășoară în cadrul Sistemului național de prevenire și combatere a terorismului, coordonat tehnic de Serviciului Român de Informații.

Rolul important în combaterea finanțării terorismului pe care îl are Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, face din această instituție o componentă importantă a Sistemului național de prevenire și combatere a terorismului. În vederea îndeplinirii atribuțiilor sale, Oficiul cooperează cu alte autorități și instituții pentru a identifica și analiza tranzacțiile suspecte de finanțare a terorismului, utilizând informații primite inclusiv de la entitățile raportoare.

Reglementări naționale și internaționale relevante

Instituțiile financiare nebancare înscrise exclusiv în Registrul general al Băncii Naționale a României și care nu au și statut de instituție de plată sau instituție emitentă de monedă electronică; casele de amanet; casele de ajutor reciproc și entitățile fără scop patrimonial înscrise în Registrul de evidență al Băncii Naționale a României, pentru a-și desfășura activitatea pe teritoriul României, trebuie să cunoască și să respecte o serie de prevederi legale, dintre care amintim:

- Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare. Prevederile sale au transpus Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene la data de 05 iunie 2015;
- Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 129/2019 aprobate prin Ordinul Președintelui ONPCSB nr. 37/2021. Aceste norme explică modul de aplicare a prevederilor Legii nr. 129/2019 pentru entitățile raportoare supravegheate și controlate de Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor;
- Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, cu modificările și completările ulterioare.

Totodată entitățile raportoare se supun și altor prevederi legale, în funcție de specificul fiecărui domeniu:

- Legea nr. 31/1990 privind societățile;
- Ordonanța Guvernului nr. 28/2006 privind reglementarea unor operațiuni fiscale;

- Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 246/2005, cu modificările și completările ulterioare - Instituțiile financiare nebankare înscrise în Registrul de evidență al Băncii Naționale a României de tipul casele de ajutor reciproc și al entităților fără scop patrimonial se înființează, se organizează și funcționează în baza prevederilor referitoare la asociații și fundații;
- Legea nr. 122/1996 republicată, privind regimul juridic al caselor de ajutor reciproc ale salariaților;
- Legea nr. 540/2002 privind casele de ajutor reciproc ale pensionarilor;
- Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 198/2023 Legea învățământului preuniversitar, respectiv Legea nr. 199/2023 Legea învățământului superior - pentru activități educaționale;
- Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor.

La nivelul Uniunii Europene, la data de 31 mai 2024 a fost adoptat de către Parlamentul European și Consiliul European un nou pachet legislativ AML care consolidează setul de instrumente al UE pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

Acest pachet nou de legi pentru combaterea spălării banilor și finanțării terorismului conține două regulamente și două directive:

- Regulamentul (UE) 2024/1620 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2024 de instituire a Autorității pentru Combaterea Spălării Banilor și a Finanțării Terorismului (AMLA) și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010, (UE) nr. 1094/2010 și (UE) nr. 1095/2010;
- Regulamentul (UE) 2024/1624 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2024 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului;
- Directiva (UE) 2024/1640 a Parlamentului European și a Consiliului din 31 mai 2024 privind mecanismele care trebuie instituite de statele membre pentru prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 și de modificare și de abrogare a Directivei (UE) 2015/849;
- Directiva (UE) 2024/1654 a Parlamentului European și a Consiliului din 31 mai 2024 de modificare a Directivei (UE) 2019/1153 în ceea ce privește accesul autorităților competente la registrele centralizate de conturi bancare prin intermediul sistemului de interconectare și măsurile tehnice de facilitare a utilizării evidențelor tranzacțiilor.

Aceste acte sunt disponibile pentru consultare pe site-ul Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, la secțiunea Legislație².

Obligațiile entităților raportoare în domeniu

Instituțiile financiare nebankare înscrise exclusiv în Registrul general al Băncii Naționale a României și care nu au și statut de instituție de plată sau instituție emitentă de monedă electronică; casele de amanet; casele de ajutor reciproc și entitățile fără scop patrimonial înscrise în Registrul de evidență al Băncii Naționale a României, sunt entități raportoare, supravegheate și controlate de Oficiu, intrând sub incidența Legii nr. 129/2019, conform art. 5 alin. (1) lit. b) – în categoria instituțiilor financiare și sunt nominalizate ca atare în Normele de aplicare a Legii nr. 129/2019, în calitate de entități reglementate, la art. 3 lit. a).

În România, obligațiile entităților raportoare sunt reglementate de Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, cu modificările și completările ulterioare, acestea fiind:

❖ Desemnarea unui ofițer de conformitate, precum și a uneia sau mai multor persoane care au responsabilități în aplicarea Legii nr. 129/2019, cu modificările și completările ulterioare;

În cazul instituțiilor financiare nebankare înscrise exclusiv în Registrul general al Băncii Naționale a României și care nu au și statut de instituție de plată sau instituție emitentă de monedă electronică; caselor de amanet; caselor de ajutor reciproc și entităților fără scop patrimonial înscrise în Registrul de evidență al Băncii Naționale a României, există obligația de desemnare a unui ofițer de conformitate, dintre membrii conducerii de rang superior, care coordonează implementarea politicilor și procedurilor interne pentru aplicarea Legii nr. 129/2019.

În funcție de natura și dimensiunea activității desfășurate de entitatea raportoare, legislația prevede obligația desemnării uneia sau mai multor persoane cu responsabilități în aplicarea Legii nr. 129/2019.

Desemnarea ofițerului de conformitate și a persoanei/ persoanelor desemnate trebuie să fie făcută cu precizarea naturii și limitelor responsabilităților încredințate în acest scop și cu aprobarea conducerii. Această obligație intervine la data înființării sau după caz, la data la care

² <https://www.onpcsb.ro/ro/a/126/legislatie>

societatea intră sub incidența Legii nr. 129/2019, ca entitate raportoare, încadrându-se într-una dintre categoriile prevăzute de art. 5 alin (1) sau atunci când situațiile faptice obiective o impun.

Numirea acestor persoane se face în urma unei testări, care să confirme că sunt potrivite și competente pentru a îndeplini atribuțiile respective, testare ce va fi reluată ori de câte ori se modifică legislația din domeniul de referință.

Persoana desemnată și ofițerul de conformitate trebuie să cunoască legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului dar și activitatea entității.

În privința sintagmei „*persoană potrivită și competentă*” precizăm că aceasta presupune îndeplinirea cel puțin a următoarelor condiții:

- sa dețină cunoștințele necesare în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului;
- să aibă reputația profesională și integritatea morală, probate inclusiv prin cazierul judiciar și referințe ale angajatorilor anteriori.

Toate documentele (semnate olograf sau electronic) prin care sunt: selectate, testate și desemnate persoanele cu responsabilități în aplicarea Legii nr. 129/2019, vor fi înregistrate și păstrate în evidențele entității raportoare (la sediul entității), în format letric sau electronic.

Documentele întocmite în acest sens, se pun la dispoziția autorităților cu atribuții de control, la cererea acestora.

Ofițerul de conformitate și persoana desemnată cu responsabilități în aplicarea Legii nr. 129/2019 trebuie să aibă acces direct și în timp util la datele și informațiile relevante deținute de entitatea raportoare, necesare îndeplinirii obligațiilor prevăzute de Lege.

Entitățile raportoare au obligația de a crea mecanisme de protejare a ofițerului de conformitate și a persoanei desemnate ca având responsabilități în aplicarea Legii nr. 129/2019, inclusiv prin acordarea dreptului de a se adresa în nume propriu pentru a semnala autorităților statului încălcări de orice natură ale Legii în cadrul entității raportoare, caz în care identitatea acestor persoane va fi protejată.

❖ Stabilirea de politici și norme interne, mecanisme de control intern și proceduri de administrare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului

Instituțiile financiare nebancare înscrise exclusiv în Registrul general al Băncii Naționale a României și care nu au și statut de instituție de plată sau instituție emitentă de monedă electronică; casele de amanet; casele de ajutor reciproc și entitățile fără scop patrimonial

înscrise în Registrul de evidență al Băncii Naționale a României, au obligația de a stabili politici, proceduri, norme și mecanisme interne privind prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, elaborate în funcție de specificul și dimensiunea activității desfășurate, precum și de particularitățile relațiilor, clienților, produselor și serviciilor oferite. Acestea trebuie să fie aprobate și monitorizate la nivelul conducerii de rang superior, fiind revizuite ori de câte ori se impune.

În scopul atenuării și gestionării cu eficacitate a riscurilor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, entitățile raportoare emit cel puțin următoarele proceduri și norme interne ce trebuie să conțină:

- măsuri aplicabile în materie de raportare, inclusiv de semnalare în nume propriu, de către persoanele desemnate sau ofițerul de conformitate, către autoritățile statului, a încălcărilor de orice natură a reglementărilor legale în domeniu din cadrul entității raportoare și de furnizare promptă a datelor la solicitarea autorităților competente;

- măsuri de păstrare a evidențelor și a tuturor documentelor, conform cerințelor legale în vigoare;

- măsuri aplicabile în materie de cunoaștere a clientelei.

- măsuri de identificare a calității de persoană expusă public a clientului sau a beneficiarului real al acestuia.

- Proceduri de administrare a riscurilor, ce trebuie să conțină:

- măsuri de identificare, evaluare, gestionare și diminuare a riscurilor;

- criteriile și elementele în baza cărora s-au stabilit riscurile;

- scenariile și intervalele de timp relevante în funcție de care se identifică tranzacțiile legate între ele, determinate proporțional cu riscurile asociate;

- Proceduri care stabilesc mecanismele de control intern, comunicare și management de conformitate;

- Proceduri care stabilesc mecanisme ce cuprind măsuri de protecție a personalului propriu implicat în aplicarea politicilor interne, împotriva oricăror amenințări ori acțiuni ostile sau discriminatorii;

- Proceduri pentru angajați sau persoanele aflate într-o poziție similară pentru raportarea încălcărilor la nivel intern, prin intermediul unui canal specific, independent și anonim, cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal;

- Proceduri de instruire și evaluare periodică a angajaților.

Politicile, procedurile, normele și mecanismele interne privind prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, vor fi înregistrate și păstrate în evidențele proprii ale entității

raportoare, în format letric sau în format electronic și vor fi puse la dispoziția autorităților cu atribuții de control, la cererea acestora.

❖ Asigurarea unei funcții de audit independent

În conformitate cu art. 24 alin. (2) din Legea nr. 129/2019, în funcție de dimensiunea și natura activității desfășurate, entitățile raportoare au obligația de a asigura o funcție de audit independent în scopul testării eficienței și modalităților concrete de aplicare a politicilor, normelor, procedurilor și mecanismelor interne privind prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, atunci când, în ultimul exercițiu financiar încheiat, depășesc cel puțin două dintre următoarele criterii:

- total active: 16.000.000 lei;
- total cifră de afaceri netă: 32.000.000 lei;
- numărul mediu de salariați: 50.

Funcția de audit în scopul testării politicilor, normelor interne, mecanismelor și procedurilor de administrare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului se realizează de către un profesionist care are cunoștințe temeinice în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului și care este din afara entității raportoare auditate ("independent" față de această entitate). Atragem atenția asupra faptului că funcția de audit nu se referă la auditul financiar, chiar dacă cele trei criterii menționate sunt aceleași.

❖ Asigurarea instruirii și evaluării periodice a angajaților

Entitățile raportoare au obligația de a asigura periodic instruirea corespunzătoare a angajaților cu privire la dispozițiile Legii nr. 129/2019, precum și cu privire la cerințele relevante privind protecția datelor cu caracter personal și de a realiza procesul de verificare a cunoștințelor angajaților în domeniul de referință, conform reglementărilor sau instrucțiunilor sectoriale emise de autoritățile competente. Documentele întocmite în acest scop se înregistrează și se păstrează în evidențele proprii (în format letric sau electronic) și se pun la dispoziția autorităților cu atribuții de control, la cererea acestora.

În cadrul instruirilor interne, politicile, normele, procedurile și mecanismele interne privind prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului sunt aduse la cunoștința angajaților în vederea aplicării efective în activitatea desfășurată de entitatea reglementată.

Instruirea angajaților se asigură :

- ori de câte ori se impune (dar cel puțin o dată pe an) ;
- se realizează în funcție de rolul și atribuțiile angajaților în cadrul entității raportoare.

Procesul de verificare a cunoștințelor și de instruire corespunzătoare a angajaților se realizează cel puțin prin:

- impunerea de standarde adecvate la angajarea persoanelor cu responsabilități în aplicarea dispozițiilor prevăzute de legislația în vigoare;
- includerea în fișele de post ale angajaților a atribuțiilor specifice și concrete ce le revin în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor prevăzute de legislația în vigoare;
- participarea la programe de instruire având ca scop recunoașterea de către angajați a operațiunilor care pot avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului;
- evaluarea periodică a cunoștințelor angajaților privind legislația în vigoare în materia prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și a modului de aplicare concretă și corespunzătoare, în cadrul intern, a obligațiilor ce le revin conform atribuțiilor primite în baza dispozițiilor Legii nr. 129/2019.

În funcție de riscurile la care sunt expuse, dimensiunea și natura activității, entitățile raportoare au obligația de a asigura participarea personalului cu responsabilități în aplicarea Legii nr. 129/2019 la programe speciale de formare profesională permanentă, având ca scop recunoașterea de către angajați a operațiunilor care pot avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului, ori de câte ori este nevoie, însă nu mai târziu de un interval de 1 an.

❖ Evaluarea și gestionarea riscurilor

Evaluarea și gestionarea riscurilor reprezintă procesul prin care entitățile raportoare:

- identifică factorii de risc specifici;
- individualizează situațiile concrete de risc aferente fiecărui factor;
- cuantifică gradul de risc aferent fiecărui client.

Evaluarea riscurilor are în vedere atât evaluarea propriei activități cât și evaluarea clienților.

Rolul evaluării riscurilor este cel de a preveni folosirea entităților raportoare de către clienți în activități de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului ori în activități care contravin regimului sancțiunilor internaționale. Entitățile raportoare au obligația de a identifica, evalua și gestiona riscurile activității proprii în ceea ce privește expunerea la fenomenul de spălare a banilor și finanțare a terorismului, luând în considerare factorii de risc referitori la: clienți, țări sau zone geografice, produse și servicii, tranzacții și canale de distribuție.

Factorii de risc identificați de către entitatea raportoare, în funcție de activitatea efectiv desfășurată, vor fi evaluați pentru fiecare client în parte cu scopul încadrării acestuia într-o categorie de risc care poate fi, spre exemplificare:

- "redus";
- "mediu";
- "ridicat".

Categoria de risc în care a fost încadrat clientul se va consemna în evidențele de acceptare a clientului sau în alte evidențe stabilite prin procedura internă.

La evaluarea riscurilor de spălare de bani și de finanțare a terorismului se vor lua în considerare și următorii factori caracteristici situațiilor cu risc potențial ridicat:

- factori de risc privind clienții:
 - a) relația de afaceri se desfășoară în circumstanțe neobișnuite;
 - b) sunt clienți care au reședința în zone geografice cu risc ridicat;
 - c) clienți care sunt încadrați în categoria persoane expuse public sau clienți ai căror beneficiari reali sunt persoane expuse public;
 - d) desfășoară activități în care se rulează mult numerar;
- factori de risc privind produsele, serviciile, tranzacțiile sau canalele de distribuție:
 - a) servicii bancare personalizate;
 - b) produse sau tranzacții care ar putea favoriza anonimatul;
 - c) relații de afaceri sau tranzacții la distanță, fără anumite măsuri de protecție;
 - d) încasări de la terți necunoscuți sau neasociați;
 - e) produse noi și practici comerciale noi;
 - f) tranzacții cu petrol, arme, metale prețioase, produse din tutun, obiecte de artă;
- factori de risc geografic:
 - a) țări care nu dispun de sisteme efective de combatere a spălării banilor sau de combatere a finanțării terorismului;
 - b) țări care au un nivel ridicat al corupției sau al altor activități infracționale;
 - c) țări supuse unor sancțiuni, embargouri sau măsuri similare, instituite, de exemplu, de Uniunea Europeană sau de Organizația Națiunilor Unite;
 - d) țări care acordă finanțare sau sprijin pentru activități teroriste sau pe teritoriul cărora operează organizații teroriste.

Implementarea sistemului de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului se realizează prin procedurile interne de administrare a riscurilor. Toate documentele prin care sunt îndeplinite prevederile legale referitoare la obligația de evaluare și

gestionare a riscurilor se vor înregistra și păstra în evidențele proprii ale entității raportoare, în format letric sau în format electronic.

Scopul evaluării riscurilor este de a permite entității raportoare să determine, într-o manieră motivată, setul de măsuri obligatorii de cunoaștere a clientelei, prevăzute de Legea nr. 129/2019, care se aplică atât în perioada procedurii de identificare a unui client nou (sau a unui beneficiar real), cât și în perioada desfășurării relației de afaceri, în cadrul monitorizării acesteia.

❖ Aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei

Entitățile raportoare verifică identitatea clientului și a beneficiarului real înainte de stabilirea unei relații de afaceri sau de desfășurare a tranzacției ocazionale.

Entitățile raportoare aplică măsurile simplificate, standard sau suplimentare de cunoaștere a clientelei într-un mod adecvat riscului aferent, în baza sistemului propriu de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, conform normelor interne de cunoaștere a clientelei.

A. Măsurile standard de cunoaștere a clientelei trebuie să permită:

- a) identificarea clientului și verificarea identității acestuia pe baza documentelor, datelor sau informațiilor obținute din surse sigure și independente;
- b) identificarea beneficiarului real și adoptarea de măsuri rezonabile pentru a verifica identitatea acestuia, astfel încât entitatea raportoare să se asigure că a identificat beneficiarul real, pentru a înțelege structura de proprietate și de control a clientului;
- c) evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri și, dacă este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea;
- d) realizarea monitorizării continue a relației de afaceri. Acest lucru este necesar pentru ca entitatea raportoare să se asigure că tranzacțiile realizate sunt conforme cu informațiile deținute cu privire la: client, profilul activității, profilul riscului, sursa fondurilor.

Identificarea clienților și a beneficiarilor reali cuprinde cel puțin:

- în cazul persoanelor fizice – toate datele prevăzute în documentele de identitate (se vor reține datele de identificare prevăzute în cărțile de identitate, pașapoarte sau permise de ședere);
- în cazul persoanelor juridice – datele cuprinse în actele constitutive sau certificatul de înmatriculare; datele reprezentantului legal al persoanei juridice; documente din care să rezulte identificarea beneficiarului real, respectiv persoana fizică ce deține sau

controlează în cele din urmă clientul sau persoana fizică în numele căreia se realizează o tranzacție, precum și datele persoanei împuternicite împreună cu documentul ce dovedește această calitate.

În cazul persoanelor juridice străine va fi solicitată și o traducere în limba română a documentelor prevăzute, legalizată în condițiile legii.

Conform Legii nr.129/2019, măsurile standard de cunoaștere a clientelei se aplică în următoarele situații:

- la stabilirea unei relații de afaceri;
- la efectuarea tranzacțiilor ocazionale în valoare de cel puțin echivalentul în lei a 15.000 euro, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care au o legătură între ele;
- în cazul persoanelor care comercializează bunuri, în calitate de profesioniști, atunci când efectuează tranzacții ocazionale în numerar în valoare de cel puțin 10.000 euro, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care au o legătură între ele;
- atunci când există suspiciuni de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, indiferent de valoarea operațiunii;
- în cazul în care există îndoieli privind veridicitatea sau suficiența informațiilor de identificare deja deținute despre client sau beneficiarul real.

B. Măsurile simplificate de cunoaștere a clientelei constituie o adaptare a măsurilor standard la riscul redus asociat clientului și presupun obținerea unui volum mai redus de informații referitoare la identificarea clientului, beneficiarului real, precum și a monitorizării relației de afaceri.

Entitățile raportoare pot aplica măsurile simplificate de cunoaștere a clientelei exclusiv pentru clienții încadrați la un grad de risc redus.

Chiar și în cazul aplicării măsurilor simplificate de cunoaștere a clientelei, entitățile raportoare efectuează, în toate cazurile, identificarea și verificarea identității clientului și a beneficiarului real și monitorizarea adecvată, documentată și formalizată a tranzacțiilor și relațiilor de afaceri, pentru a permite depistarea tranzacțiilor neobișnuite sau suspecte. Se interzice entităților raportoare să aplice măsuri simplificate de cunoaștere a clientelei ori de câte ori există suspiciuni de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

C. Măsurile suplimentare de cunoaștere a clientelei se aplică în toate situațiile care, prin natura lor, pot prezenta un risc ridicat de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

Astfel, este necesar a se aplica măsurile suplimentare de cunoaștere a clientelei, de exemplu:

- în cazul relațiilor de afaceri și tranzacțiilor care implică persoane din țări:
 - a) care nu aplică sau aplică insuficient standardele internaționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului;
 - b) care sunt cunoscute la nivel internațional ca fiind țări necooperante.
- în cazul tranzacțiilor sau relațiilor de afaceri cu persoanele expuse public sau cu clienți ai căror beneficiari reali sunt persoane expuse public, (inclusiv pentru o perioadă de cel puțin 12 luni începând cu data de la care respectiva persoană nu mai ocupă o funcție publică importantă). În toate cazurile care implică persoane expuse public este obligatoriu aprobarea conducerii de rang superior cu privire la inițierea și continuarea relației de afaceri.
- în cazul tranzacțiilor ocazionale sau al relațiilor de afaceri cu persoane care au ca beneficiar real persoane expuse public, se aplică, măsurile suplimentare inclusiv membrilor de familie sau persoanelor cunoscute ca fiind asociați apropiați ai persoanelor expuse public.
- de asemenea, în cazul persoanelor fizice sau juridice stabilite în țări terțe identificate de Comisia Europeană drept țări terțe cu grad ridicat de risc;
- în cazurile prevăzute în reglementările sau instrucțiunile sectoriale emise de autoritățile competente.

Măsurile suplimentare de cunoaștere a clientelei constituie o adaptare a măsurilor standard de cunoaștere a clientelei la riscul sporit asociat clientului și se aplică, cu titlu exemplificativ, prin:

- obținerea de informații suplimentare cu privire la împuternicit, beneficiarul real, sediul, ocupația, sursa de venit, volumul activelor etc. și alte informații disponibile din baze de date publice;
- efectuarea de verificări suplimentare, cum ar fi căutări pe internet folosind surse independente și deschise;
- obținerea de informații suplimentare și, după caz, obținerea unor documente justificative cu privire la natura relației de afaceri și a sursei fondurilor/activelor clientului;
- obținerea de informații despre motivele care stau la baza efectuării tranzacțiilor;
- efectuarea de monitorizări suplimentare ale relației de afaceri, prin creșterea numărului și duratei verificărilor efectuate și selectarea modelelor de tranzacții care necesită verificări suplimentare;

- creșterea gradului de conștientizare, în cazul tranzacțiilor și clienților cu risc ridicat, în toate departamentele care au o relație de afaceri cu clientul, inclusiv posibilitatea de informare suplimentară a personalului care răspunde de respectivul client.

Entitățile raportoare pot aplica, prin intermediul entităților către care s-au externalizat activități, măsuri standard de cunoaștere a clientelei ce decurg din activitățile externalizate, numai dacă le impun contractual conformarea la obligațiile legale în materie de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului și stabilesc mecanismele prin care se asigură de conformare. În aceste cazuri, entitățile raportoare rămân responsabile pentru îndeplinirea obligațiilor ce le revin potrivit Legii și în cazurile în care nu aplică în mod direct măsuri de cunoaștere a clientelei.

❖ Aplicarea măsurilor de cunoaștere a beneficiarilor reali ai clientelei

Entitățile raportoare sunt obligate să aplice măsuri de cunoaștere a clientelei care să permită identificarea beneficiarului real și adoptarea de măsuri rezonabile pentru a verifica identitatea acestuia, astfel încât entitatea raportoare să se asigure că a identificat beneficiarul real și că înțelege structura de proprietate și de control a clientului.

Identitatea beneficiarului real se verifică înainte de stabilirea unei relații de afaceri sau de desfășurarea tranzacției ocazionale.

În vederea îndeplinirii cerințelor referitoare la aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei referitoare la beneficiarul real, entitățile raportoare nu se vor baza exclusiv pe registrele centrale ale beneficiarilor reali. Aceste cerințe sunt considerate ca fiind îndeplinite prin utilizarea unei abordări bazate pe riscuri.

❖ Raportarea tranzacțiilor suspecte

Entități raportoare sunt obligate să transmită de îndată și exclusiv către ONPCSB un raport pentru tranzacții suspecte (RTS) dacă, în cadrul aplicării măsurilor de cunoaștere a clientelei și de evaluare a riscurilor, cunosc, suspectează sau au motive rezonabile să suspecteze că:

- a) bunurile provin din săvârșirea de infracțiuni sau au legătură cu finanțarea terorismului;
- b) informațiile pe care entitatea raportoare le deține pot folosi pentru impunerea prevederilor Legii nr. 129/2019.

Entitățile raportoare trebuie să ia toate măsurile legale de identificare a tranzacțiilor suspecte, indiferent de: riscul aferent clienței, de pragul tranzacțiilor sau de modalitatea de realizare a acestora.

Identificarea tranzacțiilor suspecte are în vedere inclusiv stabilirea unor parametri și a unor tipare ce delimitează tranzacțiile obișnuite derulate, de cele neobișnuite, cum ar fi:

- limite valorice pe tipuri de client, produs sau tranzacție;
- categorii de tranzacții derulate în relație cu diferitele tipuri de clienți sau domenii de activitate.

Entitățile raportoare vor transmite de îndată un raport pentru tranzacții suspecte exclusiv către Oficiu, atunci când constată că o tranzacție sau mai multe tranzacții care au fost efectuate și care au legătură cu activitatea clientului prezintă suspiciuni de spălare a banilor sau finanțare a terorismului.

Prin excepție, entitățile raportoare pot să efectueze o tranzacție care are legătură cu tranzacția suspectă, fără raportare prealabilă, dacă abținerea de la realizarea tranzacției este imposibilă sau dacă neefectuarea ei ar zădărnici eforturile de urmărire a beneficiarilor tranzacției suspecte. Se menține totuși obligația de a transmite un raport de tranzacții suspecte în cel mult 24 de ore, precizând motivul pentru care nu a fost raportată înainte de efectuarea acesteia.

Atunci când entitatea raportoare nu este în măsură să aplice măsurile de cunoaștere a clienței, aceasta nu trebuie să inițieze ori să continue relația de afaceri sau să efectueze tranzacția ocazională și trebuie să întocmească un raport pentru tranzacții suspecte în legătură cu clientul respectiv, ori de câte ori există motive de suspiciune, raport care va fi transmis Oficiului.

Raportul pentru tranzacții suspecte se transmite Oficiului numai în format electronic, prin canalele puse la dispoziție de Oficiu, în forma și conținutul stabilite prin ordin al președintelui Oficiului.

❖ Raportarea tranzacțiilor care nu prezintă indicatori de suspiciune

Entități raportoare au obligația de a transmite către ONPCSB un raport privind tranzacțiile cu sume în numerar (RTN) în lei sau în valută, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 euro, inclusiv operațiunile care au o legătură între ele, în termen de 3 zile lucrătoare de la momentul efectuării tranzacțiilor.

În cazul în care valoarea tranzacțiilor cu sume în numerar este fragmentată în tranșe mai mici (iar operațiunile pot fi considerate ca având legătură între ele), entitatea transmite

Oficiului un raport privind tranzacțiile cu sume în numerar, în termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la efectuarea ultimei operațiuni prin care se atinge sau se depășește limita minimă de raportare.

Operațiunile care au o legătură între ele reprezintă operațiuni a căror valoare este fragmentată în tranșe mai mici decât echivalentul în lei a limitelor minime prevăzute de Legea nr. 129/2019, care au elemente comune cum ar fi:

- părțile tranzacțiilor, inclusiv beneficiarii reali;
- natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile;
- sumele implicate.

Entitățile raportoare au obligația de a stabili în procedurile interne de administrare a riscurilor, scenariile ce ar putea da naștere unor tranzacții legate între ele precum și intervalele de timp relevante în funcție de care se identifică tranzacțiile legate între ele.

Raportul privind tranzacțiile cu sume în numerar se transmite Oficiului indiferent de justificările economice, de documentele sau evidențele în baza cărora a fost realizată sau înregistrată tranzacția.

Tranzacțiile în valută se calculează la cursul oficial al Băncii Naționale a României al valutei, aferent zilei în care s-a realizat tranzacția.

În situația în care tranzacțiile sunt derulate prin intermediul unei instituții de credit sau financiare, obligația de raportare revine acesteia.

Raportul privind tranzacțiile cu sume în numerar se transmite Oficiului numai în format electronic, prin canalele puse la dispoziție de Oficiu, în forma și conținutul stabilite prin ordin al președintelui Oficiului.

Rapoartele care nu respectă forma și conținutul stabilite de către Oficiu, vor fi returnate entității raportoare, obligația de raportare fiind considerată ca neîndeplinită până la remedierea deficiențelor.

Deficiențele indicate de Oficiu vor fi remediate și un nou raport va fi transmis de către entitatea raportoare în cel mult două zile lucrătoare de la data primirii raportului returnat.

Păstrarea documentelor

În scopul prevenirii, depistării și investigării cazurilor de spălare de bani sau de finanțare a terorismului, entitățile raportoare au obligația de a păstra, în format letric sau în format electronic, pe toată perioada desfășurării relației de afaceri cu un client și ulterior pentru o perioadă de 5 ani de la încetarea acestei relații ori de la data efectuării tranzacției ocazionale, următoarele documente și informații:

- Înregistrările obținute prin aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei, cum ar fi:
 - a) copii ale documentelor de identificare;
 - b) copii ale monitorizărilor și verificărilor efectuate;
 - c) copii ale informațiilor obținute prin mijloacele de identificare electronică;
 - d) orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic (reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de către Autoritatea pentru Digitalizarea României).
- Documente justificative precum și evidențe ale tranzacțiilor, constând în:
 - a) fișe de cont sau corespondență comercială, necesare pentru identificarea tranzacțiilor;
 - b) rezultatele oricărei analize efectuate în legătură cu clientul, de exemplu solicitările pentru a stabili istoricul și scopul tranzacțiilor complexe, neobișnuit de mari.

Documentele și informațiile menționate anterior se păstrează într-o formă admisă de procedurile judiciare.

Datele cu caracter personal sunt prelucrate de entitățile raportoare pe baza Legi nr. 129/2019 și cu respectarea legislației în vigoare privind prelucrarea datelor cu caracter personal doar în scopul prevenirii spălării banilor și a finanțării terorismului și nu sunt prelucrate ulterior într-un mod incompatibil cu acest scop. Este interzisă prelucrarea datelor cu caracter personal în alte scopuri, cum ar fi cele comerciale.

Înainte de a stabili o relație de afaceri sau de a efectua o tranzacție ocazională, entitățile raportoare furnizează clienților noi cel puțin următoarele informații:

- a) identitatea operatorului și, dacă este cazul, a reprezentantului;
- b) scopul prelucrării căreia îi sunt destinate datele;
- c) orice alte informații suplimentare, cum ar fi:
 - destinarii sau categoriile de destinatari ai datelor;
 - dacă răspunsurile la întrebări sunt obligatorii sau voluntare, precum și consecințele posibile ale evitării răspunsului;
 - existența dreptului de acces la datele care o privesc și de rectificare a datelor cu caracter personal.

Măsurile de păstrare a evidențelor și a tuturor documentelor, precum și modul de acces la acestea se stabilesc de către entități prin norme interne.

La solicitarea scrisă a autorităților competente, entitățile raportoare au obligația să extindă perioada de păstrare a documentelor, fără ca această prelungire să poată depăși 5 ani.

Entitățile raportoare au obligația de a șterge datele cu caracter personal, la expirarea perioadei de păstrare, cu excepția situațiilor în care alte dispoziții legale impun păstrarea în continuare a datelor.

❖ Comunicarea datelor și informațiilor solicitate de ONPCSB

Entitățile raportoare, sunt obligate să comunice direct Oficiului datele și informațiile solicitate, exclusiv în format electronic:

- în termen de maximum 15 zile de la data primirii cererii, sau
- în termenul indicat de Oficiu, pentru cererile marcate ca având caracter de urgență.

Precizăm că datele și informațiile transmise sunt prelucrate și utilizate în cadrul Oficiului în regim de confidențialitate, cu respectarea măsurilor de securitate ale prelucrărilor de date cu caracter personal.

Entitățile raportoare sunt obligate să instituie sisteme care să le permită să răspundă în mod complet și rapid, direct împuterniciților Oficiului sau ai altor autorități competente conform Legii nr. 129/2019, prin canale sigure, care să garanteze confidențialitatea deplină a cererilor de informații sau a solicitărilor de informații, prin care se verifică dacă entitățile raportoare au sau au avut în cursul unei perioade precedente de 5 ani o relație de afaceri cu anumite persoane, precum și care este natura relației respective.

❖ Interzicerea divulgării și protecția angajaților

Entitățile raportoare sunt obligate să asigure:

- protecția din punct de vedere juridic a angajaților și a reprezentanților lor care raportează, fie la nivel intern, fie către Oficiu, suspiciuni de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, față de expunerea la amenințări, la represalii sau la acțiuni ostile, în special la acțiuni nefavorabile sau discriminatorii la locul de muncă, inclusiv să asigure confidențialitatea cu privire la identitatea acestora;
- entitățile raportoare sunt obligate să instituie proceduri corespunzătoare pentru angajați sau persoanele aflate într-o poziție similară privind raportarea încălcărilor, la nivel intern, prin intermediul unui canal specific, independent și anonim, proporțional cu natura și dimensiunea entității obligate în cauză.

Este interzisă folosirea în scop personal de către salariații entităților raportoare a informațiilor confidențiale primite în temeiul Legii nr. 129/2019, atât în timpul activității, cât și după încetarea acesteia. Entitățile raportoare au obligația:

- de a nu transmite, în afara condițiilor prevăzute de lege, informațiile deținute în legătură cu spălarea banilor și finanțarea terorismului;
- de a nu divulga clienților vizați sau terților faptul că informațiile sunt în curs de transmitere, au fost sau vor fi transmise prin intermediul unui raport pentru tranzacții

suspecte ori faptul că este în curs sau ar putea fi efectuată o analiză privind spălarea banilor sau finanțarea terorismului.

❖ Declararea beneficiarului real al entității raportoare

Persoanele juridice au obligația de declarare a beneficiarului real conform dispozițiilor legale, la înmatriculare sau ori de câte ori intervine o modificare, depunând o declarație privind beneficiarul real al persoanei juridice, în vederea înregistrării în Registrul beneficiarilor reali al societăților.

În cazul în care intervine o modificare privind datele de identificare ale beneficiarului real, declarația se depune în termen de 15 zile de la data la care aceasta a intervenit.

Suplimentar față de obligația de depunere la înmatriculare sau ori de câte ori intervine o modificare, persoanele juridice supuse obligației de înregistrare în Registrul comerțului, care au în structura acționariatului entități înmatriculate sau înregistrate, sau care au sediul fiscal în jurisdicții necooperante din punct de vedere fiscal sau în jurisdicții cu grad înalt de risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, sau în jurisdicții aflate sub monitorizarea organismelor internaționale relevante, pentru risc de spălare a banilor sau finanțare a terorismului, depun anual o declarație privind beneficiarul real al persoanei juridice, în vederea înregistrării în Registrul beneficiarilor reali al societăților, în termen de 15 zile de la aprobarea situațiilor financiare anuale.

Asociațiile și fundațiile înființate în baza Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 privind asociațiile și fundațiile, au obligația să depună la înregistrare, anual sau ori de câte ori intervine o modificare, în termen de 30 de zile, o declarație privind beneficiarul real al său, în vederea înregistrării în Registrul central organizat la nivelul Ministerului Justiției. În cazul în care asociațiile și fundațiile sunt constituite sau conduse doar de persoane fizice, atunci când singurii beneficiari sunt cei prevăzuți în statut, Ministerul Justiției va completa din oficiu Registrul central.

❖ Punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale

Entitățile raportoare se vor conforma la prevederile legislației în vigoare privind modul de punere în aplicare a sancțiunilor internaționale, inclusiv prin verificări realizate pe site-ul Oficiului, www.onpcsb.ro, secțiunea „sancțiuni internaționale”, unde sunt menționate motoarele de căutare ale regimurilor sancționatorii adoptate la nivelul U.E. și la nivelul Consiliului de Securitate O.N.U, în aplicarea prevederilor art. 18 și art. 24 alin (1) din O.U.G.

202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, vor stabili în normele și procedurile interne aspecte privind modul în care se va demonstra, la cererea autorităților sau instituțiilor abilitate, îndeplinirea concretă a obligației (de exemplu, păstrarea unui print-screen al interogării).

*VULNERABILITĂȚI ȘI INDICATORI DE
SUSPICIUNE PENTRU IFN*, CASE DE
AMANET, CASE DE AJUTOR RECIPROC ȘI
ENTITĂȚI FĂRĂ SCOP PATRIMONIAL
ÎNSCRISE ÎN REGISTRUL DE EVIDENȚĂ
AL BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI*

Analiza vulnerabilităților privind expunerea entităților raportoare la fenomenul spălării banilor și finanțării terorismului

Analiza vulnerabilităților privind expunerea la fenomenul spălării banilor și finanțării terorismului a entităților raportoare din categoriile IFN*, case de amanet, case de ajutor reciproc și entități fără scop patrimonial înscrise în Registrul de evidență al Băncii Naționale a României, este esențială pentru menținerea integrității sistemului financiar și protejarea împotriva activităților ilegale. În acest context, entitățile raportoare pot fi expuse unor riscuri semnificative datorate unor caracteristici specifice ale activității lor și a relațiilor pe care le dezvoltă cu diverse categorii de clienți.

Sectorul instituțiilor financiare nebancare înscrise exclusiv în registrul general al Băncii Naționale a României și care nu au și statut de instituție de plată sau instituție emitentă de monedă electronică prezintă un risc mediu.

Ca vulnerabilități asociate acestui domeniu, menționăm:

- absența metodologiei de evaluare a riscurilor (și, prin urmare, neefectuarea evaluării riscurilor), sau implementarea unui proces necorespunzător de evaluare a produselor, tranzacțiilor, canalelor de distribuție;
- măsurile de cunoaștere a clientelei aplicate nu permit în toate situațiile identificarea, după caz, și a beneficiarului real al clienților;
- lipsa unor proceduri adecvate privind identificarea persoanelor expuse public;
- insuficiente măsuri privind instruirea angajaților referitor la prevederile legislației în domeniul CSB/CFT și la aspecte practice care pot facilita recunoașterea de către aceștia a tranzacțiilor suspecte.

Sectorul caselor de amanet prezintă un risc mediu de spălare a banilor, întrucât natura produselor oferite (tranzacții în numerar, foarte mulți clienți persoane fizice, tranzacții numeroase), creează contextul ca uneori angajații/reprezentanții entităților să nu depună toate diligențele necesare în situații în care acestea s-ar impune. Ca vulnerabilități asociate domeniului, menționăm:

- procesul de clasificare a riscului de SB/FT pentru clienți;
- absența unui proces corespunzător de evaluare a riscurilor privind produsele, tranzacțiile și canalele de distribuție;
- neaplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei prin circumstanțiere pe baza de risc;
- măsurile de cunoaștere a clientelei aplicate nu permit în toate situațiile identificarea, după caz, și a beneficiarului real al clienților;
- lipsa procedurilor sau proceduri inadecvate privind identificarea persoanelor expuse public;
- insuficiente măsuri privind instruirea angajaților referitor la prevederile legislației în domeniul CSB/CFT;
- absența procedurilor sau proceduri și sisteme de control neadecvate pentru identificarea tranzacțiilor suspecte.

Casele de ajutor reciproc, datorită naturii limitate a produselor și a clienților, prezintă un risc redus. Principalele vulnerabilități privind măsurile preventive identificate în procesul de supraveghere la nivelul caselor de ajutor reciproc sunt:

- absența metodologiei de evaluare a riscurilor, atât la nivelul activității entității cât și la nivelul clienților;
- lipsa procedurilor sau proceduri inadecvate privind identificarea persoanelor expuse public;
- deficiențe privind raportarea tuturor tranzacțiilor cu sume în numerar, în lei sau în valută, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 euro, inclusiv operațiunile care au o legătură între ele;
- insuficiente măsuri privind instruirea angajaților cu privire la prevederile legislației din domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;
- absența procedurilor sau proceduri și sisteme de control neadecvate pentru identificarea tranzacțiilor suspecte.

Entitățile fără scop patrimonial înscrise în Registrul de evidență al BNR, datorită faptului că activitățile de creditare se realizează exclusiv din fonduri publice ori puse la dispoziție în baza unor acorduri interguvernamentale, prezintă un risc scăzut. În ceea ce privește expunerea la fenomenul spălării banilor, principalele vulnerabilități cu care se

confruntă entitățile fără scop patrimonial înscrise în Registrul de evidență al BNR, sunt următoarele:

- lipsa unor proceduri interne clare sau a resurselor financiare limitate pot conduce la aplicarea mai puțin riguroasă a proceselor de verificare a surselor de venituri și a destinatarilor fondurilor;
- transparența redusă în gestionarea fondurilor.

Vulnerabilitățile în ceea ce privește expunerea la fenomenul spălării banilor și finanțării terorismului reprezintă un risc pentru stabilitatea economică, securitatea națională și încrederea în sistemul financiar. Acestea pot apărea din carențe legislative, instituționale, tehnologice și operaționale și ar putea fi exploatare de rețele criminale și teroriste pentru a masca proveniența fondurilor ilicite sau pentru a finanța activități periculoase. Combaterea eficientă a acestor amenințări necesită o abordare integrată, bazată pe îmbunătățirea legislației, cooperare interinstituțională, supraveghere riguroasă, utilizarea tehnologiei moderne și formarea continuă a personalului implicat.

În vederea minimizării expunerii la vulnerabilitățile privind SB/FT, entitățile raportoare trebuie să implementeze politici clare de cunoaștere a clientelei, de monitorizare a tranzacțiilor și de raportare a tranzacțiilor suspecte.

Întrucât misiunea ONPCSB constă și în prevenirea fenomenului de SB/FT, Oficiul organizează instruirii periodice, gratuite, prin care entitățile raportoare sunt informate atât cu privire la prevederile legale din domeniu, cât și asupra particularităților și a tendințelor fenomenului.

Indicatori de suspiciune și tipologii de spălare a banilor în domeniul IFN*

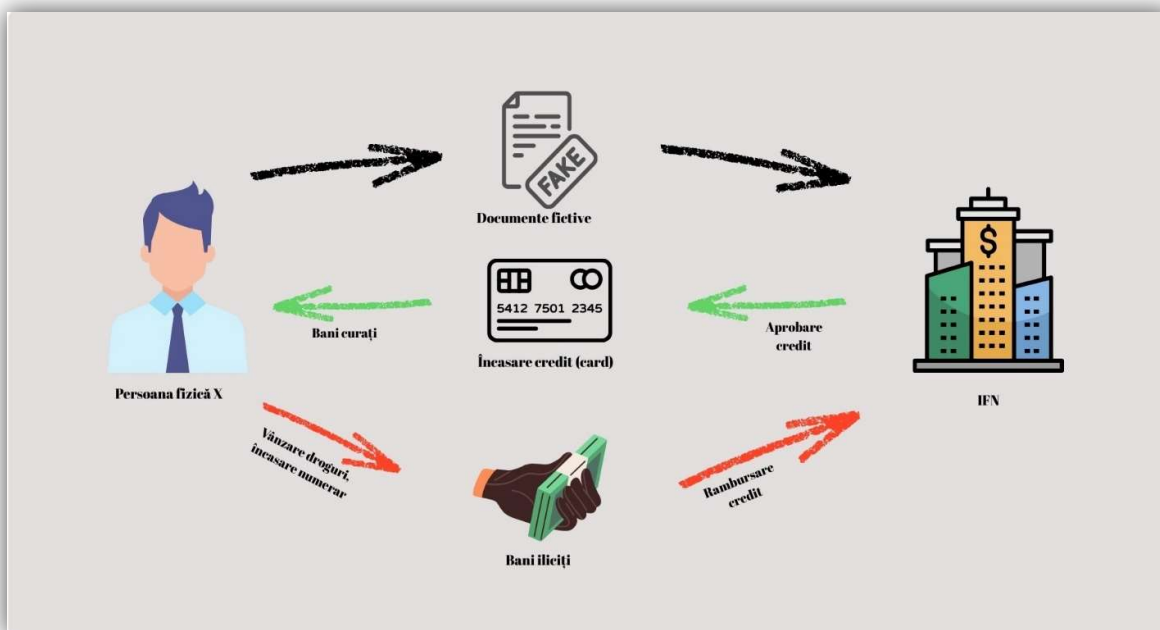
În perioada ultimilor ani, numărul IFN* care oferă servicii și produse financiare on-line a continuat să crească. Gama de servicii disponibile pare să fie, de asemenea, în creștere – împreună cu acceptarea și utilizarea sistemelor electronice de plată de către publicul larg. Acest capitol abordează tipologiile infracțiunilor din sectorul IFN* clasificate după infracțiunea predicat.

A. Obținerea de credite pentru "albirea" fondurilor ilicite

Această tipologie implică accesarea de credite sau împrumuturi cu scopul de a introduce fonduri de proveniență ilicită în circuitul financiar legal. De regulă, suma obținută prin credit este rambursată parțial sau total, într-un timp relativ scurt, din surse ilicite.

Exemplu ipotetic:

Persoana fizică X solicită un credit de consum de 25.000 lei, susținând că lucrează la o firmă privată din domeniul construcțiilor. După analiza superficială a adeverinței de venit (care ulterior s-a dovedit a fi falsificată), IFN-ul aprobă creditul. După doar două săptămâni, persoana achită integral suma datorată – în numerar, la un ghișeu. În realitate, fondurile provin din activități de trafic de droguri. Rambursarea rapidă și „curată” conferă o aparență legală banilor respectivi.

Indicatori de suspiciune:

- Achitarea creditului în numerar (în special sume mari sau rambursări multiple în cash);
- Insistența clientului pentru aprobarea rapidă, indiferent de dobândă sau comisioane;
- Folosirea de documente de venit emise de firme necunoscute sau greu de verificat;
- Plata integrală într-o singură tranșă fără motiv justificabil, mai ales dacă este efectuată rapid după acordarea creditului.

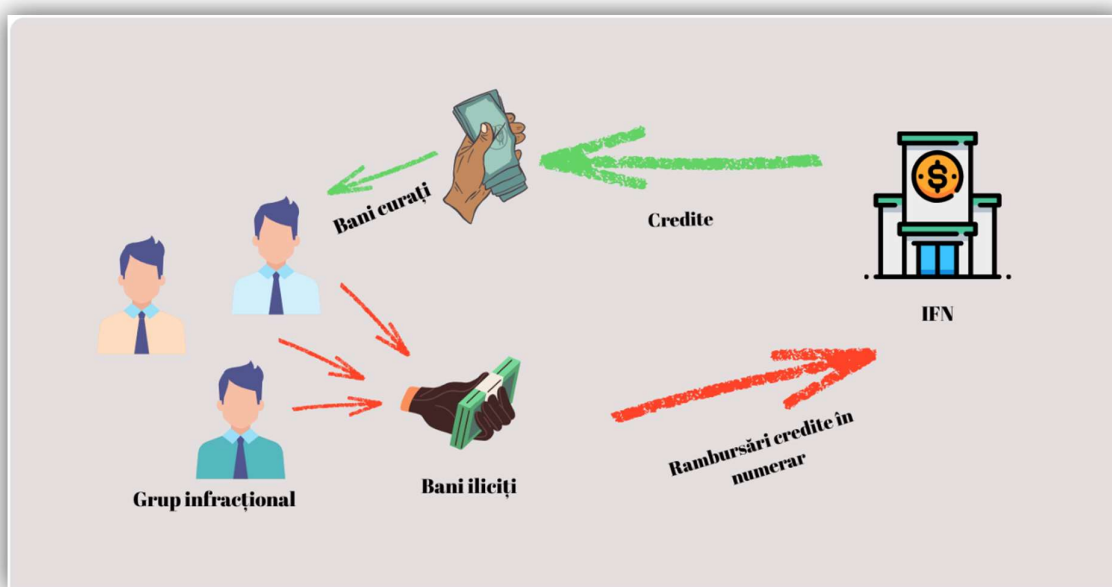
B. Utilizarea creditelor rapide pentru spălarea banilor „murdari”

O persoană sau un grup de persoane solicită credite de consum rapide, pe care le rambursează într-un termen foarte scurt (anticipat), utilizând fonduri a căror proveniență

ridică suspiciuni. Scopul este acela de a justifica legal proveniența banilor ("albirea" lor) și de a crea un istoric financiar "curat", indiferent de costuri.

Exemplu ipotetic:

Un individ solicită on-line un credit de consum de 20.000 RON, fără garanții, pentru un termen de 12 luni. La două săptămâni după acordare, rambursează integral creditul și dobânda, în numerar. La scurt timp, alte trei persoane apropiate acestuia fac operațiuni identice. Salariatul IFN*-ului care a procesat documentele aferente solicitării creditelor, a observat că toți folosesc adrese IP din aceeași rețea și aceleași surse de plată. În urma aplicării măsurilor suplimentare de cunoaștere a clientelei, s-a constatat că cele patru persoane fizice aparțineau unui grup infracțional organizat implicat în comerțul cu produse interzise prin intermediul dark web.

Indicatori de suspiciune:

- Rambursarea anticipată a creditelor în mod repetat, fără o justificare economică plauzibilă;
- Utilizarea numerarului pentru plata ratelor sau a rambursărilor integrale;
- Legături între diferiți clienți care acționează în mod coordonat (ex: folosesc aceeași adresă IP, numere de telefon, adrese poștale etc.);
- Clienți care nu par interesați de costurile reale ale creditului (dobândă, comisioane etc.);
- Utilizarea mai multor locații ale IFN-ului pentru a face operațiuni similare.

C. Utilizarea creditelor pentru structurarea și integrarea banilor iliciți

Utilizarea mai multor produse financiare în paralel prin deschiderea și utilizarea simultană a mai multor tipuri de produse financiare, aparent în mod legitim, pentru a fragmenta și disimula originea ilicită a fondurilor.

Exemplu ipotetic:

Un client accesează 3 credite de consum, fiecare sub pragul de raportare (ex. 8.000 euro), în decurs de 2 luni, de la același IFN*. Ulterior rambursează în avans unul dintre credite, integral, în numerar și folosește al doilea credit pentru a plăti ratele celui de-al treilea (traseu circular al fondurilor). În paralel, solicită și un contract de leasing auto în numele unei societăți fără activitate economică reală (societate-paravan). În toate cazurile, documentația financiară este minimă, dar clientul pare bine pregătit procedural.

În urma aplicării măsurilor de cunoștere suplimentare a clientului, s-a constatat că persoana fizică era beneficiar real al mai multor societăți implicate în evaziune fiscală.

Indicatori de suspiciune:

- Accesare repetitivă a creditelor de valoare mică și rambursarea acestora într-un interval scurt de timp, fără justificare reală;
- Clientul refuză/evită să ofere explicații clare privind sursa fondurilor sau motivul pentru utilizarea mai multor produse simultan;
- Comportament excesiv de tehnic și pregătit procedural, necaracteristic unui client obișnuit;
- Informații din surse deschise.

Indicatori de suspiciune și tipologii de spălare a banilor în domeniul caselor de amanet

Având în vedere natura activității caselor de amanet, spălarea banilor în acest sector poate lua diverse forme care implică tranzacții frecvente cu bunuri de valoare și plăți în numerar.

A. Amanetarea frecventă a aceluiași obiecte

Crearea unei aparențe de activitate economică legitimă și justificarea unor fluxuri de numerar prin rotația aceluiași bun.

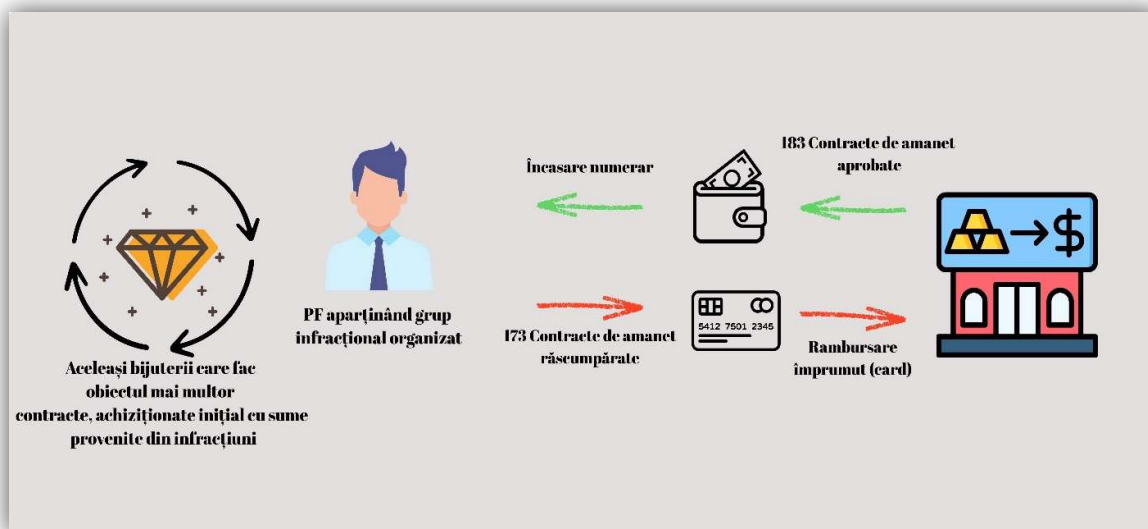
Exemplu ipotetic:

Persoana fizică A, a înregistrat pe parcursul unui an calendaristic 183 de contracte de amanet încheiate cu o casa de amanet, dintre care a răscumpărat un număr de 173. În general, persoana fizică atingea o medie de 10 contracte înregistrate lunar, într-o singură lună a depășit această medie, ajungând la 20 de contracte înregistrate. Persoana încasa contravaloarea bunurilor amanetate în numerar, iar când răscumpăra contractele, întotdeauna achita împrumutul și comisionul cu cardul.

Bijuteriile care fac obiectul contractelor de amanet erau mereu aceleași.

Dintre contractele înregistrate, 73% erau răscumpărate după aproximativ patru zile, însă unele dintre acestea au fost răscumpărate chiar și în aceeași zi. La fiecare contract încheiat, persoana fizică A completa declarația de beneficiar real, iar la sursa fondurilor aceasta bifa "împrumuturi și credite, sume retrase de la bănci".

Oficiul a primit și alte rapoarte de tranzacții suspecte în legătura cu persoana fizică A, cât și cu alte persoane fizice cu care aceasta are o legătură familială, întrucât activitatea acestora a ridicat suspiciuni de SB. Acestea au constituit societăți de tip paravan, și au fost cercetate sub aspectul comiterii infracțiunilor de constituire a unui grup infracțional organizat și complicitate la înșelăciune cu consecințe deosebit de grave în formă continuă.

Indicatori de suspiciune:

- Există suspiciuni în ceea ce privește numărul de contracte de amanet înregistrate lunar și în special dublarea numărului acestora în anumite perioade;
- Răscumpărarea contractelor de amanet într-un timp foarte scurt de la momentul înregistrării acestora, uneori chiar în aceeași zi;
- Încasarea banilor în numerar, iar răscumpărarea contractelor se achită întotdeauna prin card bancar;

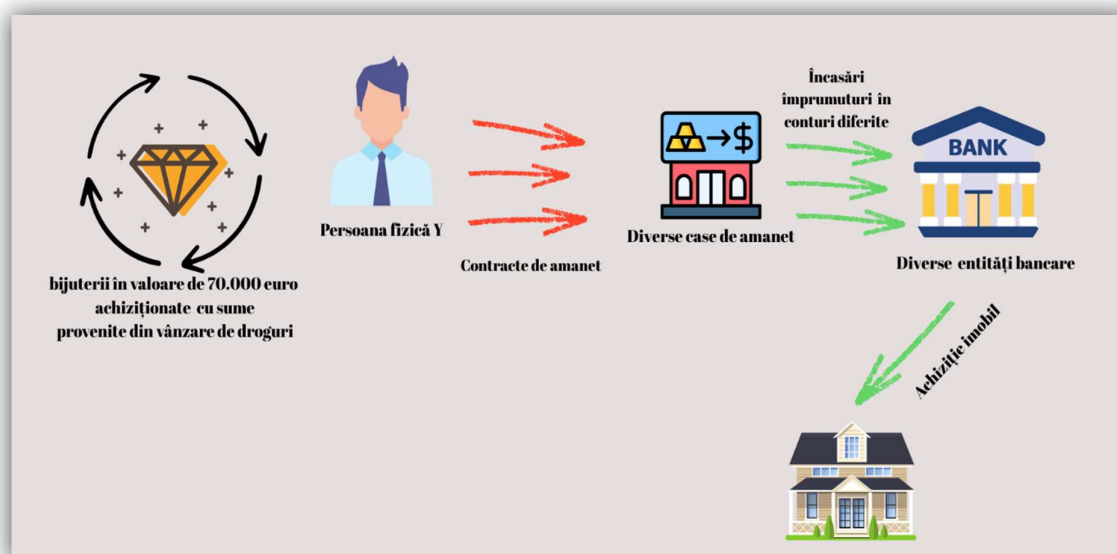
- Există informații, în surse publice, că o firmă, deținută de către persoana fizică A, a fost implicată în fraude și spălare de bani;

B. Fragmentarea tranzacțiilor

Grupuri de persoane realizează tranzacții multiple de valori mai mici pentru a evita pragurile de raportare impuse de legislația privind prevenirea spălării banilor.

Exemplu ipotetic:

Persoana fizică Y (traficant de droguri) dorește integrarea profitului său în valoare de 70.000 EUR în circuitul legal. În acest sens, cu fondurile ilicite în numerar, a achiziționat numeroase bijuterii din metale prețioase, din diferite puncte de vânzare, inclusiv din mediul on-line. Bijuteriile astfel obținute au fost amanetate la mai multe case de amanet, acestora fiindu-le indicate conturi bancare deschise de persoana fizică Y la bănci diferite. Astfel, banii iliciți sunt integrați treptat în sistem, fără a declanșa alerte de conformitate. Ulterior, sumele au fost virate către un dezvoltator imobiliar în vederea achiziționării unui imobil.

Indicatori de suspiciune:

- Încasări sub pragul de raportare din conturi deschise la bănci diferite;
- Clienți (persoane interpose) care efectuează tranzacții similare într-un interval scurt de timp;
- Clienți (persoane interpose) care amanetează frecvent bunuri de valori mici, dar care cumulat ar putea ajunge la sume peste pragul de raportare.

C. Amanetarea bunurilor furate sau falsificate

Această tipologie implică utilizarea caselor de amanet pentru transformarea rapidă a bunurilor cu proveniență ilicită (ex: furate, contrafăcute) în numerar. Acest proces contribuie la integrarea în ciclul spălării banilor, oferind o aparență de legalitate pentru bunuri dobândite prin infracțiuni.

Exemplu ipotetic:

O rețea infracțională, specializată în furturi din locuințe, autoturisme și spații comerciale, a utilizat multiple case de amanet pentru a converti rapid în numerar bunurile sustrase. Bunurile (bijuterii, ceasuri, electronice) erau aduse în mai multe locații prin intermediul unor interpuși. Sumele obținute erau apoi fragmentate, transmise în mod repetitiv între persoane apropiate grupului și ulterior, utilizate pentru achiziții legale (ex: autoturisme, excursii, criptomonede).

Indicatori de suspiciune:

- Amanetarea repetitivă de bunuri similare de către aceleași persoane sau cercuri apropiate;
- Lipsa documentelor de proveniență pentru bunuri cu valoare mare (bijuterii fără certificate, electronice fără facturi);
- Persoane cu profil economic modest care amanetează obiecte valoroase;
- Evitarea intenționată a rambursării contractelor – intenția este vânzarea, nu recuperarea bunurilor.

Indicatori de suspiciune și tipologii de spălare a banilor în domeniul caselor de ajutor reciproc

Entitățile din acest sector funcționează diferit față de băncile comerciale și au un rol important în sprijinirea comunităților, existând unele particularități ale activității lor care le-ar putea face mai vulnerabile în fața unor eventuale tentative de utilizare abuzivă a serviciilor oferite. Mai jos prezentăm o posibilă tipologie de spălare a banilor pentru acest sector.

A. Împrumuturi și rambursări rapide nejustificate

Mecanismul se bazează pe obținerea unor împrumuturi care sunt apoi rambursate mult mai repede decât termenul convenit în contract, ceea ce poate ridica suspiciuni.

Exemplu:

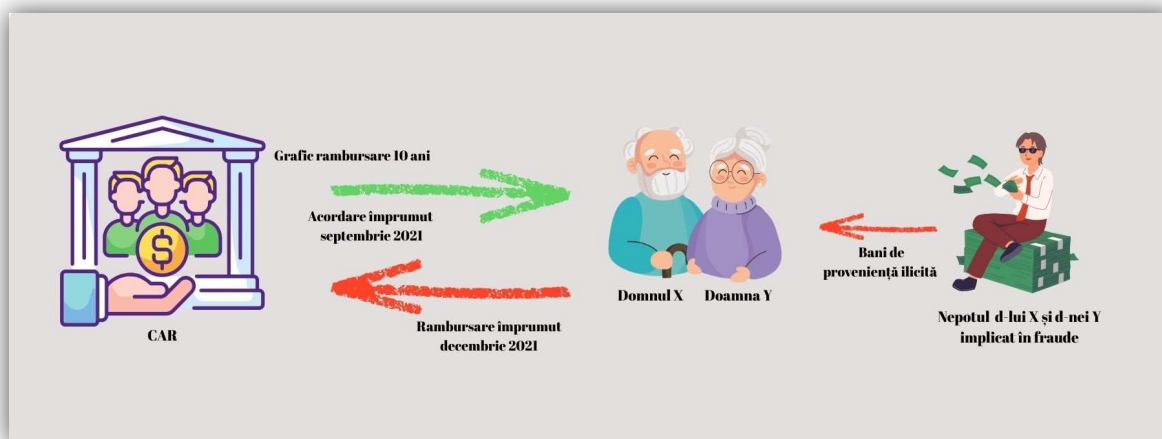
Dl. X și d-na Y, soț și soție, foști medici, membri ai unei case de ajutor a pensionarilor de 10 ani, perioadă în care au contribuit continuu, în luna septembrie 2021 au contractat, fiecare, un împrumut în valoare de 165.000 lei (aprox. 33.534 echiv. EUR, la cursul BNR mediu anual de 4,9204 RON/EUR), totodată fiindu-le stabilit și graficul de rambursare pentru următorii 10 ani.

În luna decembrie a aceluiași an, soții s-au prezentat la casieria CAR-ului cu numerar, pentru rambursarea integrală a sumelor împrumutate (330.000 lei + dobânzi).

La întrebarea salariatului casei de ajutor reciproc cu privire la originea sumelor, cei doi pensionari au răspuns că sumele necesare rambursării împrumutului au fost primite, tot cu titlul de împrumut, de la nepotul acestora, cu motivația că el le poate oferi suma fără să perceapă dobânda de 15% percepută de CAR.

Elemente precum rambursarea unui împrumut substanțial la numai trei luni de la acordare, precum și faptul că suma pentru rambursarea împrumutului a fost prezentată în numerar, a determinat funcționarul să evalueze tranzacția ca fiind suspectă, motiv pentru care a considerat oportun să extindă cercetările. Astfel, în urma unei simple verificări pe internet a descoperit că nepotul celor doi era implicat în fraude vizând clonări de carduri bancare.

Prin tentativa de rambursare anticipată a împrumutului, s-a încercat a se da o aparență legală unor sume ce proveneau din săvârșirea de infracțiuni, întrucât ulterior, sumele ar fi constituit un nou fond din care se putea solicita un alt împrumut, a cărui origine era aparent licită.

Indicatori de suspiciune:

- Sumele rambursate sunt disproporționat de mari în raport cu venitul declarat (ex. salariu, pensie).
- Membrii nu pot justifica proveniența banilor utilizați pentru achitarea anticipată.

- Nu sunt prezentate dovezi privind alte surse legale de venit (ex. moșteniri, vânzări de bunuri, economii).
- Rambursările se fac anticipat în numerar, în sume foarte mari, raportat la posibilitățile financiare ale membrilor, uneori cu justificări neverosimile.

B. Utilizarea interpușilor în obținerea împrumuturi

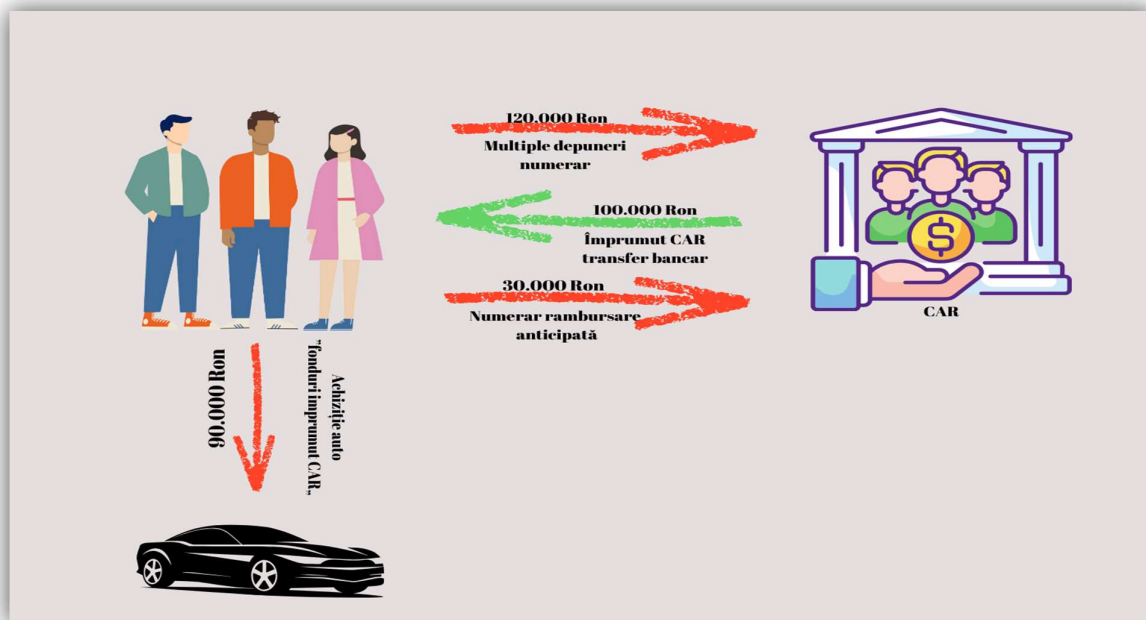
Spălarea banilor prin CAR implică folosirea mecanismelor de economisire și împrumut mutual pentru a introduce în sistem fonduri de proveniență ilicită, sub acoperirea unei activități legitime între membri.

Exemplu ipotetic:

Persoana fizică X, angajat în funcția de agent de vânzări la o firmă de electronice, cu un venit lunar declarat de 4.500 RON, fiind membru CAR din aprilie 2023. Între mai și iulie 2024, persoana fizică X a efectuat 15 depuneri în numerar la CAR, totalizând 120.000 RON. Sumele fiind depuse în tranșe între 7.500 și 9.900 RON pentru a nu depăși pragul de raportare automată, reprezentând "contribuții personale și fonduri pentru siguranță financiară". Unele depuneri au fost realizate de rude (mama, fratele), care nu au fost membri CAR, dar au declarat că „ajută cu bani”.

În august 2024, persoana fizică X a solicitat un împrumut în valoare de 100.000 RON, invocând „modernizarea locuinței părinților din mediul rural”. Fiind membru activ, cu un istoric de depuneri și fără întârzieri, CAR a aprobat împrumutul. Împrumutul a fost transferat în contul bancar personal al persoanei fizice X. În septembrie, el a rambursat 30.000 RON din împrumut, sub formă de rambursare anticipată, din nou în numerar.

În octombrie 2024, persoana fizică X a făcut o plată de 90.000 RON către un dealer auto, achiziționând un autoturism nou. Justificarea tranzacției către bancă fiind „fonduri provenite dintr-un împrumut legal de la CAR”. Astfel, banii introduși inițial în numerar, fără justificare clară, au fost integrați în economie sub acoperirea unui „împrumut”.

Indicatori de suspiciune:

- Depuneri frecvente, sub limita de raportare, efectuate într-un interval scurt;
- Rambursare anticipată neobișnuită, în condițiile în care împrumutul fusese acordat recent;
- Valoarea împrumutului și depunerile nu sunt justificate de venitul său lunar;
- Participarea terților (rude) la depuneri, deși nu sunt membri CAR.

Indicatori de suspiciune și tipologii de spălare a banilor în domeniul entităților fără scop patrimonial înscrise în Registrul de evidență al Băncii Naționale a României

Entitățile fără scop patrimonial – instituții financiare nebancare înscrise în Registrul de evidență al Băncii Naționale a României includ orice tip de organizație creată pentru a desfășura activități non-profit, cum ar fi cooperativele de muncă sau educație, organizațiile religioase, etc. Acestea sunt reglementate printr-o serie de norme și legislații specifice, care le definesc statutul, modul de funcționare și condițiile de organizare.

Entitățile fără scop patrimonial din România joacă un rol important în dezvoltarea societății civile și în sprijinul diferitelor cauze sociale. Aceste organizații sunt reglementate de

un cadru legal specific care garantează transparența și responsabilitatea în gestionarea fondurilor și activităților. Prin diversitatea și impactul lor, aceste entități contribuie semnificativ la dezvoltarea unei societăți mai echitabile și sustenabile.

Entitățile fără scop patrimonial înscrise în Registrul de evidență al Băncii Naționale a României, pot fi expuse riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, în special din cauza naturii activităților și a fluxurilor financiare. Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor oferă linii directe pentru identificarea indicatorilor de suspiciune, prin elaborarea și publicarea de ghiduri pe site-ul www.onpcsb.ro, secțiunea Ghiduri/Manuale.

CONCLUZII:

PERSPECTIVE ȘI RECOMANDĂRI

Spălarea banilor și finanțarea terorismului sunt infracțiuni cu un pronunțat impact negativ asupra întregului sector economic al unei țări și, cu toate că unele sectoare sunt mai ofertante pentru infractori, niciun domeniu nu se poate considera că ar fi în afara expunerii la acest fenomen.

În urma analizelor efectuate, atât în cadrul Evaluării naționale a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului cât și în cadrul Evaluării sectoriale, entitățile componente ale sectorului IFN-urilor supravegheate de Oficiu au fost evaluate ca având grade de risc de nivel scăzut și mediu, fapt datorat categoriilor de clienți și de produse oferite. Situația este perfectibilă și ne dorim ca prezentul ghid să contribuie, prin îndrumările concrete referitoare la obligațiile entităților raportoare, la crearea unei culturi a conformității în cadrul acestui sector.

Astfel, recomandăm ca indiferent de dimensiunea entității raportoare, transpunerea obligațiilor prevăzute de Legea nr. 129/2019 în politici, norme, mecanisme și proceduri interne, să fie tratată cu seriozitate iar personalul să fie instruit în privința acestora, întrucât respectarea prevederilor Legii nu este facultativă și numai în acest mod entitățile raportoare pot să aibă certitudinea că sunt pregătite să combată orice posibil scenariu prin care s-ar încerca utilizarea acestora în activități ilicite.

Contextul geopolitic, marcat de evoluții imprevizibile, reprezintă un factor de stres continuu la toate nivelurile economiei și numai prin respectarea legislației, în general dar cu precădere în domeniul CSB/CFT, precum și al aplicării sancțiunilor internaționale, entitățile raportoare pot contribui la stabilitatea sistemului financiar național.

Totodată, Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, în îndeplinirea misiunii sale de a proteja integritatea și stabilitatea sistemului financiar, coordonează componenta de intelligence a sistemului național de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, dar are și rolul de a informa și pregăti entitățile pe care le supraveghează, în abordarea fenomenului de spălare a banilor și finanțare a terorismului. În acest sens, Oficiul organizează periodic instruirii gratuite și pune la dispoziția entităților raportoare ghiduri dedicate anumitor domenii, precum și o secțiune de întrebări și răspunsuri pentru a veni în mod specific în sprijinul entităților raportoare în clarificarea unor dificultăți întâmpinate în aplicarea prevederilor legale în domeniul prevenirii și combaterii SB/FT.

De asemenea, pe site-ul Oficiului există o secțiune în care este prezentată legislația din domeniul de referință, atât cea națională cât și cea europeană, informațiile fiind actualizate permanent.

Încheiem cu speranța că actualul ghid și-a atins obiectvul – acela de a contribui la o mai bună înțelegere și aplicare a prevederilor legale în domeniul CSB/CFT, precum și în ceea ce privește punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale de către instituțiile financiare nebancare pe care Oficiul le supraveghează, contribuind în acest fel la un mediu economic stabil, transparent și sigur.

OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR FIU ROMÂNIA

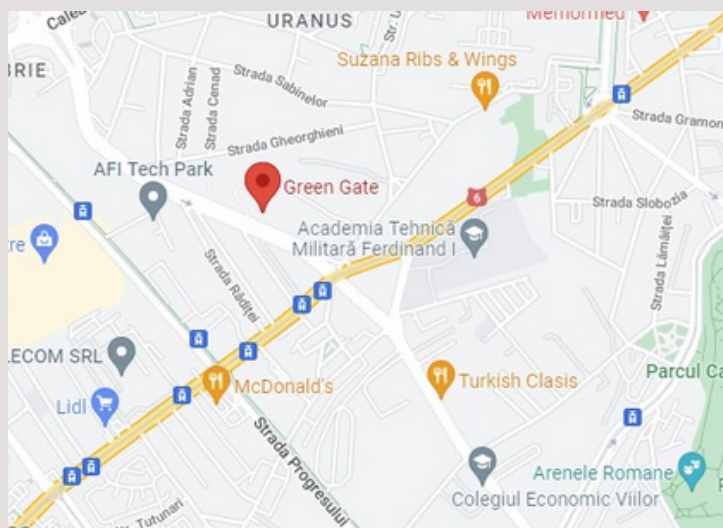

Web-site: www.onpcsb.ro

E-mail: onpcsb@onpcsb.ro

Tel: (+40) 213 155 207

Fax: (+40) 213 155 227

**Adresă: Bulevardul Tudor
Vladimirescu nr.22, clădirea
Green Gate, etajul 7, sector 5,
București**